

„Okragły stół” i jego znaczenie

Porozumienie, jakie zostało podpisane w wyniku negocjacji prowadzonych od 6 lutego do 5 kwietnia 1989 r. przez przedstawicieli władz PRL i opozycji solidarnościowej uznawane jest za jedno z najważniejszych wydarzeń w najnowszej historii Polski. Zapoczątkowało ono zmiany ustrojowe, w tym częściowo wolne wybory do Sejmu w czerwcu 1989 r. Zawarty kompromis od początku budził jednak silne emocje, a ocena rozwiązania przyjętego przy „Okragłym stole” do dziś dzieli polskie społeczeństwo.

Zastanówcie się, jakie wady i zalety miało porozumienie zawarte w wyniku obrad „Okragłego stołu”? Odpowiedzcie też na pytanie, co było interesujące w przyjętym rozwiązaniu i stanowiło o jego wyjątkowości?

W trakcie analizy uwzględnijcie:

- Sytuację polityczną w kraju w 1989 roku,
- Sytuację międzynarodową w końcu lat 80. XX wieku,
- Sytuację gospodarczą Polski w latach 80. XX wieku.

Wykorzystajcie tablicę synchronistyczną.

ZALETY	WADY
CO BYŁO INTERESUJĄCE	

Wskazówka metodyczna:

Analiza „Zalety, wady i co jest interesujące” jest narzędziem myślowym ukierunkowanym kolejno na trzy obszary: najpierw na plusy, potem na minusy, a następnie na to, co jest interesujące w tym, czego się uczymy, bez względu na dodatnią czy ujemną wartość poznawanych treści. Sprzyja rozszerzeniu pola poznawczej percepcji, poprawia rozeznanie w problemie czy sytuacji, pozwala uzyskać pełny i skoncentrowany obraz sytuacji (problemu, zagadnienia).

Stosowanie tej analizy jest przydatne wszędzie tam, gdzie dominują opinie i reakcje oparte na uprzedzeniach i zastałych przekonaniach, nie zawsze słusznych. Metoda ta daje możliwość tworzenia kreatywnych interpretacji. Jej stosowanie nie jest tożsame ze sporządzeniem listy wszystkich argumentów za i przeciw (ocenie dwuwartościowe). Dzięki wprowadzeniu dodatkowego parametru: „tego, co interesujące”, co pozwala rozważać wszystkie te aspekty, które nie mieszczą się ani w kategorii „za” (plus), ani „przeciw” (minus). W ten sposób możemy dostrzec sprawy i rozwiązania, które nas zaciekawiają, jak również zauważyć punkty rzeczywistości, z których coś nowego może wynikać.

MATERIAŁ 2.

Wybory 4 czerwca 1989 roku i ich konsekwencje

Po ogłoszeniu wyników pierwszej tury wyborów, Lech Wałęsa powiedział, że: *w pierwszą niedzielę czerwca 1989 zmieniło się wiele. 4 czerwca, w „Samo południe”, wybraliśmy nową Polskę. Komuniści dostali czerwoną kartkę. Tym razem ten kolor nie mógł ich cieszyć. W zasadzie zostali wyrzuceni z boiska.*

Był to jednak dopiero początek zmian. Dziś wiemy, jak potoczyły się losy Polski po zwycięstwie „Solidarności”, ale nie oznacza to, że przebieg zdarzeń czy decyzje o wyborze konkretnych rozwiązań systemowych (np. plan Balcerowicza) podejmowane przez polityków były nieuniknione.

Zastanówcie się, w jaki sposób mogła rozwinąć się sytuacja w Polsce po wyborach w czerwcu 1989 r.? Dokonajcie analizy alternatyw i możliwości oraz oceńcie wybory dokonane podczas transformacji ustrojowej przez główne siły na ówczesnej scenie politycznej.

W trakcie analizy uwzględnijcie:

- a. układ sił na scenie politycznej w Polsce ,
- b. sytuację międzynarodową,
- c. sytuację gospodarczą w Polsce.

Wykorzystajcie tablicę synchronistyczną.

ALTERNATYWY	MOŻLIWOŚCI
WYBORY/DECYZJE	

Wskazówka metodyczna:

Analiza „**Alternatywy, możliwości, wybory**” pokazuje, że tę samą sprawę można widzieć z różnych (alternatywnych) stron; w danej sytuacji można podjąć różne (alternatywne) działania; mogą istnieć różne (alternatywne) rozwiązania danego problemu; można w różny sposób podchodzić do problemu, żeby znaleźć jego rozwiązanie; można w różny sposób interpretować jakieś zdarzenie. Można też w różny sposób uwzględniać i oceniać istniejące możliwości działania. Ten rodzaj analizy pozwala znaleźć właściwe rozwiązanie uwzględniające różne opcje oraz umożliwia wieloaspektowy sposób interpretacji jakiegoś zdarzenia. Aby taka analiza była wartościowym narzędziem poznawczym, należy ją stosować w sposób zamierzony i sformalizowany, przestrzegając procedury kolejnych kroków analizy.

Przydatne linki

Filmy do wykorzystania na lekcjach:

Spot wyborczy „Żona ma inne poglądy”

<http://www.89.tvp.pl/spot-wyborczy-Żona-ma-inne-poglady-06-1989r>.

Spot wyborczy „Trzeba skleić ten stół”

<http://www.tvp.pl/historia/rocznice-i-wydarzenia/89tvp.pl/wideo/wybory/spot-wyborczy-trzeba-skleic-ten-stol-061989r/647223>

Polska Kronika Filmowa

<http://www.youtube.com/watch?NR=1&v=xNduJDTLb2k&feature=fvwp>

Polska Kronika Filmowa

http://www.youtube.com/watch?v=yeA2VSAzn_U

Inne przydatne linki

Archiwum Państwowe w Szczecinie:

- Wybory 4 czerwca. Lekcja on-line <http://www.szczecin.ap.gov.pl/pl/lekcje-archiwalne-on-line>
- 25 lat wolności. Plakaty wyborcze w zasobie Archiwum Państwowego w Szczecinie <http://www.szczecin.ap.gov.pl/news/pl/25-lat-wolnosci-plakaty-wyborcze-w-zasobie-archiwum-panstwowego-w-szczecinie>
- *Obywatelski Komitet Porozumiewawczy „Solidarność” Pomorze Zachodnie. Relacje i dokumenty*, red. M. Machalek, J. Macholak, W., Puzyna, Szczecin 2014 – wersja pdf <http://www.szczecin.ap.gov.pl/media/publikacje/2014/OKP%20ksiazka.pdf>

Inicjatywa Razem 89' www.razem89.pl

Europejskie Centrum Solidarności www.ecs.gda.pl

Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej www.ceo.org.pl/mamyprawo/wolnosc

Portal historyczny www.dzieje.pl

A. Dudek, „Wybory czerwcowe 1989” , <http://dzieje.pl/aktualnosci/wybory-czerwcowe-1989>

W. Władyka, A. Krzemiński, „Dwa programy. Co proponuje „Solidarność” a co PZPR”, <http://www.polityka.pl/25latwolnosci/1581889,1,co-proponuje-solidarnosc-a-co-pzpr.read>

Bibliografia metodyczna

E. de Bono, *Naucz swoje dziecko myśleć*, Warszawa 1994,

Tenże, *Naucz się myśleć kreatywnie*, Warszawa 1995,

Tenże, *Sześć kapeluszy, czyli sześć sposobów myślenia*, Warszawa 1996,

Tenże, *Jak myśleć sprawniej. Przewodnik myślenia innowacyjnego*, Warszawa 1999.